

6. Ako hodnotila po vyjdení románu časť literárnej kritiky scénu odchodu chlapov do SNP (a niektoré ďalšie scény), z ktorej je i uvedená ukážka? (Pozri kapitolu Vincent Šikula na str. 34–35.)

.....

.....

.....

Rudolf Sloboda:

Rozum /1982/

PRVÁ KAPITOLA

(Úryvky)

Keď zapadá slnko a fúka vietor a môžem sa na to pozerat', tak nech som kdekoľvek, spomeniem si na svoju rodnú obec. Keď zapadá slnko, slušní ľudia majú väčšinu svojich povinností za sebou a chystajú sa na útulné podriemkavanie pred usnutím. Všetkých takýchto ľudí, čo majú za sebou deň práce, už prešla ranná zlosť a zúrivosť, a prvá hviezda na východe, niekedy býva aj na západe, v nich uvoľní metafyzické nálady. Taký bol aj môj otec.

Komu nezomrel otec a písal by predchádzajúcu vetu, ani mu nezíde na um zastaviť sa pri slovese bol. Ale keď som si nechal prejsť túto vetu ušami, hneď mi bolo jasné, že som otca v tejto súvislosti radšej nemal spomínať, lebo ešte vždy naňho myslím s bolesťou, veď zomrel celkom nedávno, ani nie pred rokom.

Slnko ma stiesňovalo aj utešovalo. V nemocnici, keď som ležal na internom oddelení, videl som to slnko zapadať za kopcom do mrakov nad Kobylou. Za Kobylou, na severnom svahu, tam bývam. Ale akosi sa mi nechcelo pozerat' k svojej rodnej obci. V nemocnici bolo útulne, teplo a dobre. Keď som chcel, mohol som sedieť na posteli a čítať, mohol som vyjsť na chodbu a potom, ak sa mi všetko zunovalo, ľahol som si a drial. Veru ma prekvapilo, keď mi jedného dňa oznámili, že môžem ísť domov. Nechcelo sa mi. Znova budem musieť žiť a pracovať a jedovať sa s rodinou. No nedal som najavo svoje roztrpčenie, vybavil som všetky formality a pobral som sa na autobus, ani som sa neopýtal, či môžem chodiť, alebo či mi dajú sanitku.

Bol koniec októbra. Kráčal som mestom, ktoré sa mi zdalo akési vlhké, chladné, plné zlých ľudí a darebákov.

Pravda, utešovalo ma, že ešte nepôjdem do práce, že budem môcť ležať doma. Ale keď som o tom rozmýšľal dlhšie, kráčajúc k svojmu obvodnému lekárovi ohlásil sa, zacítil som v mysli taký maličký, sotva

útulný

– itt: kellemes, meghitt

podriemkavanie

– szundikálás, bóbiskolás

usnutie

– elalvás

stiesňovať

– nyomaszt, lehangol

interné oddelenie

– belgyógyászat

svah

– lejtő, hegyoldal

driemať

– szendereg, szundít, bóbiskol

jedovať sa

– mérgeledik

roztrpčenie

– elkeseredés